REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și invoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 213. Brașov, Joi 27 Septemvrie (10 Octomvrie). 1907.

Clubul naționalist la redeschiderea dietei.

Astăzi, în preziua redeschiderei dietei, toate partidele parlamentare vor ținea conferențe spre a lua hotărârile de lipsă cu privire la atitudinea ce vor avea să-o observe.

Pe noi Românii, firește, ne interesează mai mult și mai de aproape ceea ce vor decide deputații din clubul naționalist cu privire la viitoarea lor atitudine în cameră. In timpul vacanțelor membrii acestui club, fiind așa de resfirați cu domiciliile lor, n'au putut conveni cu toții, ca să se sfătuiască. Rămâne deci ca în conferențele ce le vor ținea azi, mâne, să ia o hotărâre obligătoare pentru club.

Prima întrebare ce se impune privește pe club însuși. Prezenta-se-va el în cameră în număr complet, care acum s'a mărit prin alegerea deputatului naționalist al Beiușului? Ori că cei trei Sârbi radicali din sânul său, despre cari s'a fost făcut atâta vorbă în coloanele foilor coaliției, vor anunța în adevăr ieșirea lor din club? Deși acest exod eventual nu va schimba nimic în situația parlamentară a clubului, totuși ar fi în interesul vazei lui ca să poată fi cumva încunjurat.

Se impune apoi cestiunea de o și mai mare importanță, care se referă la integritatea clubului, sau mai bine zis, la libertatea de acțiune a membrilor săi: ce pași va face clubul în fața afacerei încă nerezolvate a deputatului Vaida, care până acuma a fost prin forță împedecat în esercitarea mandatului său de deputat, și deci nu și-a putut împlini nici îndatoririle ce le-a luat asuprăși ca membru al clubului naționalist?

S'a vorbit de aceea, că Vaida se va prezenta în ședința de mâne în cameră și s'a dat a se cunoaște de către ziarele adversare, că în cazul acesta s'ar putea repeta scandalul. S'a mai zis apoi — tot în foile străine — că d-l Vaida nu se va înfățișa în ședința dela 10 Octomvrie, ca să nu să zică că ar fi voit să-și reia locul de deputat sub presiunea demonstrațiilor socialiste de stradă.

Nu știm ce are de gând numitul deputat și ce va decide clubul în afacerea restituției în integrum a drepturilor lui de deputat. Ne aducem însă aminte, că cazul fusese predat comisiunei de imunitate, ca să'l examineze, și să raporteze camerei.

Aceasta nu s'a întâmplat încă până acuma. Ar fi fost destul timp, ca să'și înainteze comisiunea raportul, încă pe la finea sesiunei trecute, dar așa le-au plăcut să amâne lucrul, care îi gena cumplit și să lase să mai crească iarbă peste scandalul și violența nemai pomenită în viața parlamentelor, de cari s'au făcut culpabili cei din majoritate. Clubul hotărâse de a aștepta mai întâiu raportul comisiunei de imunitate și deciziunea camerei asupra lui și sfătuise pe deputatul Vaida să stea până atunci rezervat la o parte și fără a se mai prezenta în cameră. — Afla-va cu cale partidul naționalist să stea și acuma pe lângă hotărârea sa de astă vară, ori își va schimba tactica în afacerea Vaida? In cazul dintâi ar urma ca Vaida să se rețină și acuma dela participarea la ședințe până ce comisiunea de imunitate va așterne raportul său și majoritatea va avea bunăvoința de a lua o deciziune asupra lui.

Afacerea ar rămânea astfel în acelaș stadiu de complicare și de stagnare și, trăgănându-se încă o bucată de vreme, ar pierde mult din al ei efect.

Astă-vară deputatul Dr. I. Maniu vestise într'o dare de seamă către alegătorii săi, că partidul naționalist va face cea mai extremă opoziție guvernului, ba va face chiar obstrucție până ce acesta nu va prezenta proiectul de lege asupra întroducerei votului universal, egal, secret și pe comune. Ce va hotărî azi conferența partidului în privința aceasta? Va rămânea cu totul pe lângă acea intențiune, ori va modifica planul de astăvară în fața situațiunei de atunci în câtva schimbate? Și ce vor hotărî Croații? Toate aceste cestiuni vor avea să formeze discuția în conferențele pregătitoare.

In fond, în ce privește soartea popoarelor asuprite, situația nu s'a schimbat de loc, ba s'a mai înrăutățit în timpul din urmă, de unde urmează, că partidul naționalist din dietă, trebuie să-și îndoiască și el energia în combaterea guvernului și a sistemului de guvernament.

In aceste împrejurări se impune așa zicând de sine tactica ce vor avea să-o urmeze deputații naționaliști. Se spune că ei nu vor depăși limitele urbanității față cu celelalte partide din cameră. Bine, însă n'ar trebui să uite că a servi la doi domni nu este bine și nici nu este cu putință, vrea să zică cu alte cuvinte: Datoria trebue să premeargă și apoi vin considerațiunile de politeță și de oportanitate.

Cel mai bun și salutar lucru, ce l'ar putea face deputații români naționaliști în momentele grave actuale, ar fi, dacă și-ar da odată pe depliu samă de situația generală a poporului nostru și de a lor situație față cu obligământul solemnel ce l'au luat asuprăși înaintea acestui popor de a lupta pentru realizarea unicului și adevăratului său program național.

Pactul austro-ungar. Lucrările de amănunt ale pactului austro-ungar s'au continuat cu mult zel Duminecă, Luni și Marți. Comitetele însărcinate cu formularea actelor și a textului compromisului au lucrat de Luni dimineața până la orele 9 sara. Consfătuirea de după amează a durat 5 ore, dând prilej de discuție ambilor prim-miniștri. Marți dimineața au fost date spre tipărire la imprimeria statului diversele declarații și procese varbale. La orele 10 dimineața a avut loc o conferință comună a miniștrilor ambelor guverne, cari au luat o hotărâre definitivă asupra chestiunilor rezolvite. In această conferință s'a încheiat un proces verbal asupra materialului, care a fost obiectul lucrărei comitetelor. La orele 12 jumătate conferința a fost întreruptă și miniștrii s'au întrunit la un dejun oferit în onoarea lor de primul ministru Wekerle.

Eri după amiazi membrii guvernelor au semnat pactul. Cu trenul de aseară miniștrii austriaci au plecat la Viena, împreună cu ministrul-președinte Wekerle, care va fi primit azi în audiență de Maj. Sa Monarchul.

Ministrul Andrassy în audiență. Eri după amiazi a fost primit în audiență de Maj. Sa ministrul de interne Andrassy, care a presentat Maj. Sale proiectele privitoare la garanțiile constituționale. După audiență Andrassy a declarat ziariștilor, *că Maj. Sa a acceptat toate proiectele presentate de dânsul.* Proiectele aceste vor fi depuse pe biroul camerei în una din primele ședințe.

Dela Slovacii din Ungaria. Duminecă în 6 l. c. a fost adunare poporală slovăcească în Turoț-Sân-Mărtin. A vorbit deputatul naționalist Mateiu *Bella* despre votul universal în Ungaria.

Deputatul Milan *Hodza* scrie un articol în »Slovenski Tizdenik«, în care provoacă pe Slovaci să fie cu mare băgare de samă la *alegerile viitoare comitatense.* »Vai de acel suflet josnic«, zice Hodza, »de-o sută de ori vai de acela, care va cuteza a sprijini pe aderenții domnilor de azi dela comitat. Cel ce cu ocazia alegerilor din toamna aceasta va vota pentru candidații oficiali ai comitatului va fi alungat din sânul națiunei slovace. Alegătorii slovaci trebue să stârpească banda maghiară dela prefectură«. — »Alkotmany« citând acest pasagiu face observarea malițioasă: »Hodza earăși aspiră a petrece la Vaț«.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Cum se iubesc pasările.

Henri Coupin.

(Fine.)

Un anumit soiu de pasăre-muscă merită o mențiune deosebită. Primele zile ale primăverii abia au chemat paserile la datoria plăcută a împerecherii. Dintre ramurile arborilor se aude vocea acestei păsărele anunțând sosirea acestui anotimp frumos. Acest strigăt este expresia plăcerii, este un râs lung, dulce și sonor. Mai mulți bărbătuși urmăresc o femelă, se apropie de ea, pleacă capetele, înaintează, se retrag, i-au poziții cât se poate de variate, își dau toată silința ca să o convingă de sinceritatea și puterea iubirei lor. Femela sboară pe alt copac, dar urmată de unul de doi și une-ori de mai mulți bărbătuși, cari repetă aceleaș declarații de iubire. Ei nu se luptă împreună, nu par de loc geloși și când se pare că femela dă unui preferință, ei părăsesc lupta și pleacă în căutarea unei alte soții. Perechea unită se pune îndată pe lucru să'și clădească o locuință convenabilă pentru ea și pentru pui. Amândoi lucrează cu plăcere. In vreme ce bărbătusul clădește, femela se așează alături și'l felicită la tot pasul activității lui. Când el se odihnește, ea pare a-i vorbi cu gingășie și când e obosit îi vine în ajutor. Apoi, cei doi tovarăși își fac nazuri, aleargă cu o adevărată bucurie împrejurul arborilor, lovesc cu ciocul lor în ramurile uscate, alungă paserile, cari se apropie, și fac să se audă ciripitul și râsul lor.

*

Multe paseri își exprimă lâncezirea sufletească jucând. Așa e, spre exemplu, cazul pasărei rupicola. «După o călătorie plină de greutăți, povestește Schomburgk, ajunserăm, în sfârșit într'un loc, unde avea să ni se păstreze o priveliște curioasă.

In vremea unei halte, auzirăm strigătele de chemare ale mai multor rupicole; doi indieni înaintară, numai decât, pe brânci. Unul se înapoie în curând și îmi dete să înțeleg, prin semne, că trebue să-l urmez, lucru, pe care l-am făcut fără zăbavă. Făcurăm ca la vre-o mie de pași, tărându-ne pe brânci, cu cea mai mare băgare de seamă: observai numai decât pe al doilea indian culcat jos și penele portocalii ale rupicalelor străluciau în mijlocul tufișului. O ceată întreagă de pasări de acestea era gata să înceapă jocul pe o stâncă înaltă, și nu pot spune cu câtă bucurie am fost martor al acestui spetacol atât de dorit de mine. Prin crângul din apropiere se găsiau ca la vre o douăzeci de privitori, parte bărbătească și femeiască: pe stânca insăși se găsia un bărbătuș, care o cutreera în toate direcțiunile, executând pași și mișcările cele mai surprinzătoare. Acum își desface aripa pe jumătate, aruncându-și capul la dreapta și la stânga, răcâind cu unghiile piatra, sărind în sus, pe loc, mai mult sau mai puțin ușor; acum dă roată cu coada sa și se preumblă cu pasul grav, serios, în jurul stâncii, până când, obosit, scotea un strigăt deosebit de vocea sa obișnuită și sbură pe o cracă vecină. Un alt bărbătuș îi i-a locul; își arată numai decât toată grația sa, toată îndemnarea sa și isprăvește și el prin a da locul unui al treilea. Femeiuștele asistă, fără a se plictisi, și când bărbătușul revine obosit, ele scot un strigăt, un fel de «să trăiască».

Multe pasări de acestea, din ordinul picioroangelor, se dedau astfel la un «cakewalk», în scop de a seduce.

*

La răpitoare, se face curte prin sbor la înălțimi mari. Astfel la uliu: pe când, zice Nauman, pe timp obișnuit nu se vede în sbor decât unul din soți, se văd, vara, ambii, uneori atât de apropiați, încât par, a căuta să se ajute în vânătoare. Adesea descriu în acelaşi loc cercuri cari se încrucișează. De-odată bărbatul se urcă aproape vertical, cu gâtul întins, sboară mai iute decât s'ar fi putut aștepta cineva de la el, face o săritură, își dă drumul cu aripile strânse pe jumătate, descrie un cerc și urcă din nou ca să înceapă iarăși. Pasărea poate să continue acest joc, mai multe minute și să-l repete de zece ori dousprezece ori într'o jumătate de oră. Partea femeiască caută să se dea la exerciții analoage, dar este totdeauna mai moderată decât bărbatul.

Acestea sfârșesc adesea prin lupte cari au o anumită majestate. Aceste sunt, zice Brehm, iuți intoarceri față în față, atacuri repezi, apărări meșteșugite, urmăriri, rezistențe voinicești. Cei doi luptători se prind, se strâng, și, în neputință de a se folosi de aripi, cad grămadă. La pământ, lupta încetează, dar ca să înceapă peste câteva momente în văzduh. După o luptă lungă, învinsul se retrage, urmărit de învingător, până dincolo de marginele domeniului său. Dar pacea nu e făcută; lupta reîncepe ziua următoare, în acele ce urmează și trebue ca învingătorul să aibă mai multe isbânzi pentru ca să se bucure în liniște de cele dintâi avantagii ale sale. Ori cât de întărâtate ar fi aceste lupte, e rar totuși cazul să se isprăvească prin moarte vreunuia din luptători. Femeiușca urmărește luptele cu interes, fără însă să ia parte la ele și după răpunerea unuia din rivali, ea se lasă învingătorului.

Părinții arată cel mai viu interes puilor; nu-i părăsesc nici odată, se expun pericolelor pentru ei ca și morței, dacă nu se simt destul de puternici ca să-i păziască. In asemenea împrejurări, foarte puține răpitoare dau dovadă de lașitate; din potrivă cea mai mare parte desfășură o îndrăsneală mare.

Traducere de M.

Congrua preoţilor catolici. Eată ce scrie »Szombathelyi Ujság« despre congrua preoţilor catolici:

»In ministerul de culte s'a terminat proiectul de lege privitor la întregirea venitelor preoţilor catolici şi adecă a celor *de rit latin, grecesc (!) şi armenesc*, c'un cuvânt proiectul de lege despre regularea congruei. După calculele de până acuma suma ce se va cere anual pentru acest scop, face 2,700,000 coroane.

Aceasta sumă ar fi a se aduna din trei izvoare băneşti. Mai mult decât a treia parte s'ar lua din venitele fondului religionar catolic. Episcopii şi prelaţii cu venite mai mari ar contribui cu 900,000 coroane la acea sumă, ear restul ce ar mai lipsi s'ar acoperi din visteria statului, în sarcina căruia după proiect ar cădea partea cea mai mică a sumei necesare.

Ministrul de culte a comunicat deja episcopatului, că vor avea să contribue anual suma de 900,000 coroane pentru regularea congruei. Cu proiectul ministrului se va ocupa în prima jumătate a lunei lui Octomvrie conferenţa episcopească.

E hotărât că cele 900.000 necesare vor fi repartizate după mărimea venitelor curate ale prelaţilor. Mai grea e chestiunea în ce mod să se execute aceasta. După o versiune s'ar lua un împrumut comun cu amortizaţie pe moşiile cu venite mai mari, căruia i-ar corăspunde o dobândă anuală de 900,000 coroane. Această sumă s'ar depune într'un fond comun şi în 50 eventual în 100 de ani împrumutul ar fi a se replăti. După cealaltă versiune moşiile cu anumite venite stabilite pe veci s'ar îngreuia cu plata celor 900,000 coroane. — Congrua anuală s'ar incassa atunci în modul cum se încassează dările directe.

Dacă episcopatul va lua o hotărâre asupra proiectului ministrului, proiectul se va aşterne monarhului ca suprem patron cu rugarea să încuviinţeze îngreuiarea în acest chip a venitelor mai mari bisericeşti. După aceasta guvernul va prezenta proiectul de lege dietei.«

Congresul advocaţilor — serbarea memoriei lui Verböczy. Duminecă s'a întrunit în Budapesta congresul advocaţilor, fiind de faţă din toată Ungaria peste două mii de advocaţi. Congresul are de scop a se pronunţa în chestiunea reformei legii advocaţilor şi procedurei civile şi de a aşterne guvernului dorinţele şi gravaminele advocaţilor. Congresul se va ocupa şi în genere de soartea advocaţilor şi de interesele tagmei lor.

Inainte de aşi începe lucrările congresul a serbat memoria vechiului şi vestitului juris consult ungar Stefan *Verböczy*, care a trăit şi a lucrat la începutul secolului XVI-lea şi dela care derivă codul unguresc numit *Tripartitum*. Verböczy a fost juris conzultul, care a turnat într'un sistem de drept instituţiunile ce asigurau domnia esclusivă aristocraţiei ungare şi serveau intereselor ordinilor şi staturilor de pe acele vremuri. Pe baza decretului lui Vladislau, când ţăranii ajunseră a fi *glebae adscripti* (legaţi de glie) este vestit decretul Verböczian, în care se spune că »ţăranul afară de simbria pentru munca lui n'are nici un drept în pământul domnului«, ceea-ce au interpretat aristocraţii aşa, că tot pământul e proprietatea lor şi ţăranul nu poate avea nimic. (Totius terrae proprietas ad dominum terrestiem partinet.)

Serbarea memoriei acestui vechiu jurist ungur a culminat în desvălirea tabloului lui lucrat de pictorul Arpad Feszty. Discursul festiv l'a ţinut ministru de justiţie Günther zicând că în Verböczy a trăit conştienţa juridică a naţiunei maghiare. După vorbire s'au predat mai multe cununi dedicate serbătorirei lui Verböczy, din cari una a camerei deputaţilor, alta a capitalei, a ministrului de justiţie etc.

Din dieta Bucovinei. Sâmbătă în 5 Octomvrie n. s'a ţinut penultima şedinţă a sesiunei actuale a dietei bucovinene. Punctul principal, care a ţinut spiritele în oareşicare încordare, a fost la aceasta şedinţă ameliorarea stărei financiare de tot deplorabile a învăţătorilor. Toţi deputaţii au fost de acord, că învăţătorilor li se cuvine o ameliorare a salariilor. Unanim a fost votat deocamdată un adaos de scumpete. Invăţătorii, cari au participat în auditoriu în număr foarte considerabil chiar din locurile cele mai depărtate ale Bucovinei, scrie »Apărarea Naţională«, au dat semne de nemulţumire cu cele ce li-s'a votat şi aceasta cu tot dreptul deoarece osul, ce au primit, e evident o nouă tragere pe sfoară.

Acordul austro-rus şi chestia balcanică.

Ziarul »Politische Correspondenz« reproduce următoarele observaţiuni inspirate din loc competent asupra vizitei ministrului de externe al Rusiei, Isvolsky, la Viena:

»Speranţele favorabile cari se puneau pe vizita d-lui Iswolsky la Viena au fost pe deplin împlinite. Acordului privitor la politica balcanică şi care există de o serie de ani între cabinetele din Petersburg şi Viena, fiind unul dintre elementele statornice ale politicei pentru pacea Europei, a urmat prin *întrevederea dintre d-nii Iswolsky şi Aehrenthal* un nou semn de însufleţire şi de întărire. Demersurile pe lângă statele din Balcani au făcut să iasă din nou evidenţa intimităţii acestei înţelegeri şi poziţiunea centrală pe care şi-a câştigat'o dela stabilirea programului dela Muersteg. Este de sperat că lămurirea punctului din acel program, care dedea loc la neînţelegere, va exersa asupra diferitelor naţiuni din Macedonia efectul intenţionat de aceste puteri, cu atât mai mult, cu cât organele lor din Macedonia au primit instrucţiuni de a împrăştia iluziunile răspândite acolo asupra putinţei de a se câştiga succese pentru naţionali cu ajutorul terorismului.

Printre roadele înţelegerei este şi proiectul îmbunătăţirei justiţiei în Macedonia. Cât despre Poartă, care în această privinţă se va găsi faţă de voinţa unei Europe, se poate spera, că va recunoaşte că reforma justiţiei în Macedonia este o urmare firească, deci indispensabilă, a acţiunei reformatoare, mai cu seamă pentru că s'a luat cu îngrijire hotărârea de a se evita ori ce violare a drepturilor de suveranitate ale Sultanului.

S'a profitat de asemenea de această întrevedere pentru a se discuta toate celelalte cestiuni de primă importanţă. Intrevederile foarte importante din ultimele luni ale celor doi bărbaţi de stat, acordurile internaţionale de mare întindere încheiate de curând de către cabinetul din Petersburg, în fine celelalte evenimente de pe teatrul politicei universale, au dat multă materie pentru discuţiuni amănunţite, al căror rezultat era întărirea convingerei că toate întrevederile de peste vară au purtat din toate punctele de vedere roade prea preţioase pentru întărirea înţelegerei mutuale dintre puteri şi buna lor voinţă de a colabora în interesul menţinerei păcei.

Situaţiunea europeană are un aspect cu totul bun şi liniştitor, iată rezumatul întrevederilor dela Swinemunde până la cea dela Viena.

Cronica din afară.

Nereuşita unui împrumut rusesc. De multă vreme guvernul rusesc face mari sforţări pentru contractarea unui împrumut pe piaţa Parisului. Delegatul financiar rus Wysnegradski, un nepot al fostului ministru de finanţe tratează de mult timp în Paris, dar până acum n'a ajuns la nici un rezultat. Deoarece un împrumut pe baza mijloacelor generale ale bugetului rus pare a nu avea de loc sorţi de izbândă, s'a făcut în repeţite rânduri încercarea să se ofere, ca bază pentru o astfel de tranzacţiune financiară, căi ferate neamanetate încă, aflătoare în posesiunea guvernului rus. Astfel acum se caută să se facă împrumutul punându-se cu garanţie linia nordică a Donului.

Guvernul francez susţine punctul de vedere că Rusia e un stat constituţional şi că datorii noi nu pot fi contractate fără aprobarea Dumei. Prin urmare, nici acum nu poate fi vorba de un împrumut înainte de a fi întrebată Duma. Aceasta trebue să şi dea învoirea nu numai pentru contractarea împrumutului, ci şi în ce priveşte amanetarea acţiunilor aflătoare în portofoliul guvernului, ale acelei linii ferate. Ministrul de finanţe Caillaux ar fi declarat că nu admite împrumutul decât cu aprobarea prealabilă a Dumei. Imprumutul n'a izbutit şi încercările nu vor fi reluate în curând. Până ce Duma nu va funcţiona regulat — zice »N. Fr. Presse« — nu poate fi vorba de o operaţie financiară rusă.

Un meeting contra expediţiei din Maroc. Luni s'a ţinut în Madrid un meeting în coutra campaniei marocane. 2000 de asistenţi erau de faţă. Adunarea a votat o ordine de zi, prin care se cere ca guvernul să retragă trupele spaniole şi să respecte independenţa Marocului.

Dela conferenţa păcii. Prima comisiune a continuat discuţiunea arbitragiului obligator propus prin art. 16. Treizeci de membrii au votat pentru, iar 9 contra; au fost 4 abţineri. In cursul discuţiunii, d-l Beldiman, delegatul român, a relevat că discuţiunea a arătat exactitatea părerilor exprimate în resoluţiunea de către delegatul austriac Merey.

Din Bihor.

— Adunarea poporală din Tulca. — Lăsământul literar a lui Iosif Vulcan. —

— 8 Octombrie n. 1907.

Duminică în 6 Oct. s'a ţinut adunare poporală în Tulca, cea mai mare comună în Bihor. Mărginaşe cu tipicul orăşel Szalonta, de unde s'a pus la cale o acţiune puternică de maghiarizare, care a fost într'ucâtva favorizată şi de nepăsarea cercurilor conducătoare româneşti, — comuna Tulca a fost şi este bastionul de care se lovesc încercările acestei acţiuni de desnaţionalizare. In celelalte comune, cari nu pot rezista prin mărimea lor, urmarea este vădită.

Adunarea a decurs în însufleţirea plinei manifestaţiuni a conştiinţei de sine şi de neam. N'a mai fost în această comună nimeni cari să le vorbească cu căldura durerii şi a îmbărbătării în spre o nouă viaţă. Inceputul luat va avea roadele sale în aceste părţi supuse încercării sorţii.

S'a vorbit despre situaţia politică, *sufragiul universal*, da-ea progresivă, dreptul de liberă întrunire. A fost bine că s'a făcut amintire din partea d-lui Dr. Lascu despre partidul naţional, arătând puterea ce este ascunsă în unirea elementelor de luptă, pentru ajungerea isbândei. Chestia sulevată va ajuta la organizarea partidului, pe care o dorim cât de curând.

Adunarea a deschis-o dl Eftemie *Blaga* preot local, iar oratorii au fost d-nii: Dr. A. *Lazar*, Dr. D. *Lascu* şi V. *Babi*.

*

Din partea familiei reposatului Vulcan se aşteaptă zilele aceste un delegat al Asociaţiunei, pentru de a ridica lăsământul literar al lui Iosif Vulcan, care cuprinde corespondenţa sa şi unele scrieri ne tipărite.

Cor.

Situaţia economică şi financiară a României.

Era de prevăzut, scrie »Secolul« din Bucureşti, că Banca Naţională va urca scontul la 7 la sută, precum l'a şi urcat, din cauza situaţiei generale economice şi a cererilor prea mari de bani.

Situaţia generală economică este destul de gravă din cauza marelui deficit, în producţiunea cerealelor, din cauza lipsei de nutreţ şi din cauza scumpetei generale a tuturor articolelor de prima necesitate.

Banca Naţională prevăzând că comerciul nu va mai fi atât de activ, ca anul trecut, din cauza situaţiei generale, ca măsură de prevedere şi spre a-şi apăra stocul metalic a ridicat scontul. Lipsa de bani se datoreşte şi faptului că industriile şi noile clădiri au înghiţit sume enorme.

Că în cercurile marei finanţe nu domneşte un optimism prea mare în ce priveşte situaţia generală, dovada o avem şi în adresa d-lui Emil Costinescu, ministru de finanţe, trimisă tuturor ministerelor pentru întocmirea viitorului budget.

D. ministru de finanţe, deşi bolnav, a cerut ministerelor să facă cele mai mari economii în budgetul viitor şi cu nici un preţ să nu depăşească cadrul actualului budget, de oarece veniturile nu vor mai fi atât de mari ca până acum, parte din cauza degrevărilor ce s'au făcut şi se vor mai face, şi parte din cauza crizei generale a cărei isbucnire a semnalat-o Banca Naţională prin urcarea scontului.

De altfel din încasările făcute de stat în cursul lunei August rezultă că trebuesc luate cele mai intinse măsuri pentru a preveni o criză ca cea din 1900 şi 1901.

Excedentul de 52 milioane a anului budgetar trecut, ce se va închide la 30 Septembre, nu poate permite un optimism exagerat. Din contra, lumea cea restrânsă care se ocupă cu finanţele calculează de pe acum încă cu posibilitatea ca budgetul în curs să dea un excedent aproape neînsemnat, căci situaţia este mult mai gravă, de cum arată aparenţele.

STIRILE ZILEI.

— 26 Septemvrie v.

☞ **Din cauza repausului general de muncă a lucrătorilor în ziua de 10 Octomvrie st. n.**, ziarul nostru nu poate să apară; decât Vineri seara la oara obicinuită.

Majestatea Sa, care sufere de câteva zile în urma unei răceli uşoare de un catarh, se află, după informaţiunile mai nouă, mult mai bine. Catarul însă nu l'a părăsit, dar e uşor şi trecător aşa că monarhul poate continua ocupaţiunile sale, după programul zilnic, şi la sfatul medicilor, se fereşte deocamdată numai de a eşi din apartamentele sale şi de a-şi face obicinuitele preumblări. In zilele aceste monarhul a acordat şi audienţe ministr. de esterne br. Aehenthal, directorului cabinetului împărătesc Schiessl şi altora. Audienţele generale însă au fost deocamdată suspendate.

Suveranii României la Constanţa. Luni dimineaţa, Suveranii României au părăsit palatul ducându-se în port, unde au vizitat lucrările din port. Apoi, Suveranii s'au dus pe încrucişătorul »Elisabeta«, care a tras 21 salve de tunuri. Suveranii au vizitat cu deamănuntul vasul. Lângă crucişător se aflau bricul »Mircea«, canoniera »Smeul« şi »Năluca«. In faţa Suveranilor s'au aruncat 2 torpile. La ora 1 jum., s'a terminat vizitarea portului. La plecare, Suveranii au fost încântaţi de lucrări şi au mulţumit inginerilor. Apoi, au plecat la palat unde au luat masa. In timpul acesta, principesa Maria cu micii principi, s'au îmbarcat pe vaporul »Impăratul Traian«, cu care au făcut o excursiune până la insula Şerpilor. Vasele de războiu au salutat prin salve de tunuri plecarea »Impăratului Traian«.

Lucrătorii din Braşov vor aranja mâne, Joi, un mare cortegiu demonstrativ şi o întrunire pentru obţinerea votului universal. La orele 2 p. m. socialiştii se vor întruni în Piaţa Prundului, unde se va aranja cortegiul, care va traversa Str. Prundului, Str. Orfanilor, Str. Hirscher, piaţa, Str. Vămii până la hotel Orient (Nr. 1) unde se va ţinea o întrunire, la a cărei ordine de zi este chestiunea votului universal. Anunţarea cortegiului şi a întrunirei s'a luat la cunoştinţă de către organele poliţiei, cari — precum suntem informaţi — vor desfăşura o mare activitate, pentru a împiedeca eventuale turburări. In cortegiu cât şi la adunare vor lua parte membrii mai multor corporaţii de lucrători, între cari corporaţiile lucrătorilor: zidari, a lemnarilor, a ferarilor şi metalurgilor, a tipografilor, a croitorilor, a papucarilor şi a muncitorilor de câmp. Acestor corporaţii s'au alăturat şi lucrătorii din fabrica de ţigle, fabrica lui Schill şi din fabrica de îngrăşăminte chemice. Toate corporaţiunile aceste au decretat ziua de mâne drept zi de repaus, ceeace s'a adus şi la cunoştinţa patronilor.

Din cauza aceasta, decretând şi lucrătorii din tipografia noastră ziua de mâne ca zi de repaus, *proximul număr al ziarului nostru va apare Vineri seara.*

Procesiunea demonstrativă în Budapesta fiind oprită, bărbaţii de încredere socialişti au hotărît Luni seara, să anunţe din nou, că vor merge cu procesiunea numai pe stradele ce nu conduc la parlament. Nu se ştie dacă li s'a dat voie. Ziarul socialist zice, că dacă muncitorii ar vrea să meargă înaintea parlamentului, ar putea o face şi fără de a da de ştire mai înainte poliţiei. »Dacă însă guvernul nu-şi va împlini promisiunea şi va voi să cocoloşească dreptul electoral, atunci deputaţii se vor întâlni şi în faţa parlamentului cu poporul«. — Procesiunea anunţată din nou cu încunjurarea parlamentului, după o ştire mai nouă, a fost încuviinţată de poliţia din Budapesta.

Consiliul şcolar al oraşului Budapesta a hotărât ca mâne, Joi, să nu se ţină prelegeri în nici o şcoală de pe teritoriul oraşului Budapesta. Această hotărâre s'a luat din cauza eventualelor turburări, cari s'ar putea naşte pe străzile oraşului cu prilegiul trecerei grupurilor de muncitori.

Şedinţele publice ale Academiei române vor reîncepe Vineri, când d. Al. Xenopol, profesor universitar, va ţine o conferinţă despre »Rivalitatea dintre Dăneşti şi Drăculeşti«.

Ridicarea unei statui lui V. Alexandri. Din Bucrureşti se anunţă că fondul pentru ridicarea unei statui lui Vasile Alexandri a atins cifra de 92.000 lei.

Examenul de maturitate la şcoala comercială sup. română din Braşov s'a terminat eri, cu următorul rezultat: Nota generală »*fourte bine*« au obţinut'o următorii cand daţi: Cost. Coltofeanu, Const. Manta şi Aur. Popp. Nota gen. »*bine*«: G. Berniac, Oct. Constantin, P. Ermenliu, Iosif Herşcu, Em. Noaghea, St. Peneş, V. Siclovan şi L. Vasilescu. Nota generală »*suficient*«: G. Armăsar, I. Baboe, G. Enea, A. Fiştea, N. Herscovici, M. L. Jourca, M. Moşoiu, A. Oancea, T. Râşnovean, N. Vodă, E. Cucu şi I. Hernea. Opt candidaţi au fost avizaţi

la emendarea examenului în luna Decemvrie, iar doi la repețirea examenului peste un an.

Concertul-Kocian. Marți, în 15 Octomvrie 1907, va concerta, precum am anunțat, în sala cea mare dela Redută, celebrul artist în vioară *Kocian*, cu concursul lui *Francisc Weselsky.*

Publicăm în următoarele programul concertului: 1) *Wieniawsky*, concert D-mol, 23-a compoziție: *a)* Allegro moderate, *b)* Romance, *c)* Finale àla zingara de *Kocian.* 2) *Bethoven*, Andante, *Schubert-Fischof*, cântare muzicală din Rosamund de *Weselsky.* 3) *Kocian*, Trois pièeces d'impression 18-a compoziție: *a)* Meditation du soir, *b)* Intermezzo pittoresque, *c)* Hymne au primtemps (manuscris prima ediție) de *Kocian.* 4) *Sarasate*, Cântece țigănești: *a)* *Nesvera*, Serenadă, *b)* *Chaminade.* Arabesque, *c)* *Wienawsky Jozsef*, Valse de Concert 3-a comp. de *Weselsky.* 6) *Paganini*, J palpite de *Kocian.*

In decursul reprezentațiunei ușile salei vor fi închise.

Prețurile locurilor: Balcon 4 cor., fotoliu 3 cor., loc închis 2 cor., loc I 1.20 cor., loc de stat 1 cor.

Bilete se pot căpăta la librăria d-lui W. Hiemesch, (Târgul Grâului Nr. 6), și în ziua Concertului la cassă. Inceputul concertului la 8 ore seara.

Premiile Academiei. La 31 Octom. v. se închid înscrierile pentru premiile pe care Academia Română le va oferi lucrărilor imprimate, în primăvara anului 1908. Aceste premii sunt în număr de trei și anume: Premiul Năsturel în valoare de 5000 lei, se va da unei cărți în limba română, cu conținutul de ori ce natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Noemvrie 1906 până la 31 Octomvrie 1907. Premiul Statului Lazăr se va da prin secțiunea științifică unei scrieri cu conținut științific, în înțelesul științelor exacte-matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie și științele aplicate în genere — care se va judeca mai meritorie printre lucrările publicate dela 1 Noemvrie 1905 până la 31 Octomvrie 1907, sau pentru cea mai importantă invențiune științifică făcută în acelaș interval. Premiul Adamachi de 5000 lei, divizibil, se va da tot prin secțiunea științifică pentru scrierile cu conținut științific, care au fost publicate între 1 Noemvrie 1905 și 31 Octomvrie 1907 și vor fi judecate ca cele mai meritorii.

Mai mulți țărani români răniți de un jandarm ungur. — O știre din Pecica com. Arad, anunță un grav incident care a avut loc acolo între țăranii români și jandarmii unguri. Duminică, după amiază pe când țăranii se aflau în obicinuitul lor loc de joc, în curtea școalei, un jandarm ungur sosi între ei cerând ca țiganii să cânte și cântece unguresți. Cum românii se opuseră se născu ceartă. In curând sosi în ajutorul jandarmului și poliția din localitate. Jandarmul încurajat trase sabia rănind pe cei ce se aflau lângă el, tăind o mână țăranului Iancu Siclovan, om însurat în etate de 25 ani și rănind grav la gât și la cap pe un alt țăran Ion Trif. Alți câțiva țărani sunt mai ușor răniți. După săvârșirea acestei isprăvi jandarmul se refugiă pe o biciclетă. Locotenentul de jandarmi Emerich Maryalsky a plecat din Arad la Pecica, pentru a ancheta faptul.

Concertul Honigberger. Atragem din nou atențiunea publicului brașovean asupra concertului de mâne seară a artiștilor Elene și Emil Honigberger. In numărul de astăzi seara al ziarului »Kr. Zeitung« va apare o recenziune mai lungă și elogioasă a d-lui prof. de muzică Paul Richter asupra compozițiilor d-lui E. Honigberger. Bilete se află de vânzare în librăria d-lui Hiemesch și seara la cassă.

Alegerea de membri în congregația comitatului Sălagiu e fixată pe ziua de 24 Oct. n.

Planuri militare germane în mâna Francezilor. După cum anunță ziarul »Petit Parisen«, planurile pentru mobilizarea și concentrarea trupelor din Alsacia și planurile fortificațiilor din Strasburg, Metz și Ulm, se află în mânile ministrului de războiu francez. Din această cauză autoritățile militare germane au schimbat cu desăvârșire planurile de mobilizare și acelea pentru paza numitelor fortificații.

Greva calfelor de pantofar. Eri seara au declarat greva vreo 150 calfe de pantofari din Brașov. Ei pretind urcarea salarului.

O înduioșare interesantă. Ziarul »Arbeiter Zeitung« din Viena comunică o ciudată procedara a aghiotantului regelui Greciei. In timpul ultimei vizite a regelui Greciei la Londra, regele Eduard îi arăta mai multe obiecte de artă. La un moment dat aghiotantul regelui Greciei se opri în fața unei statuete și începu să plângă. Intrebat asupra motivului, aghiotantul regal răspunse că statueta seamănă perfect cu o fiică a lui moartă și că amintirea ei înduioșându-l n'a mai putut să-și reție lacrămile. Regele Eduard mișcat oferi aghiotantului statueta. A doua zi marele duce de Cambridge îi arătă galeria sa de tablouri. Aci se întâmplă aceiași scenă în fața unui splendid tablou, reprezentând o fată. Servitorul, care fusese însă martorul scenei din ziua trecută, povesti cazul marelui duce și se înțelege că acesta rămase mai puțin mișcat ca regele Eduard și-și păstră tabloul.

La oficiul de dare reg. ung. din Brașov se țin oarele de oficiu, începând cu 1 Sept. st. n., dela 8—12 a. m. și dela 2—6 p. m. In zile de Dumineci și sărbători dela orele 9—12 a. m.

Monumentul Independenței din T.-Măgurele. La 7 Octomvrie va avea loc la T.-Măgurele inaugurarea monumentului ridicat de un comitet militar prezidat de d-l colonel Solacolu, comandantul regimentului 4 Ilfov Nr. 21, în memoria vitejilor soldați și ofițeri din reg. 20 Teleorman, căzuți pe câmpiile Bulgariei și a reamintirei trecerei Dunărei de către armatele române în 1877, prin T.-Măgurele. Monumentul are o înălțime de 7 metri și jumătate și e ridicat în piața centrală, în fața grădinei publice. E de bronz, și reprezintă un dorobanț la picioarele căruia e un vultur care ține în cioc o coroană pe care stau scrise numele eroilor din reg. 20 Teleorman, căzuți în războiul dela 1877. Baso reliefurile laterale reprezintă, unul trecerea Dunărei, altul lupta dela Grivița, iar în spatele lor se află o inscripție. Soclul e de marmoră. Monumentul e datorit sculptorului Romanelli, și a costat,—grație marilor economii făcute de d-l colonel Solacolu, fost comandant al regimentului 20 Teleorman,—numai 30.000 lei.

O decizie a sinodului rus. Sinodul a oprit schimbările de religiune ale soldaților ortodocși în timpul serviciului.

O scenă caracteristică la teatrul din Sofia. Din Sofia se anunță următoarele: Teatrul național de aci a prezentat alaltăeri un tablou în miniatură al actualei situații politice. Pe scenă se reprezentă o traducere a bucății lui Ostrowsky »Beneficii grase«, în care se face o paralelă între critica situație a Rusiei și actuala situație a Bulgariei. Publicul aplauda mai mult jocul scenic decât conținutul piesei. Intr'un moment dat fostul ministru și trădulcătorul în bulgărește al lui Dante, Velicikov, care se afla într'o lojă, apostrofă pe un vecin al său și izbucni în lacrămi, înduioșat de adevărul celor ce se reprezentau pe scenă. Prefectul poliției intervenі mustrând pe Volicikov. Acesta îi răspunse: »Poți încheia un proces-verbal, nu ai nici un drept însă să-mi faci observații. Și d-ta a-i fost odată idealist, acum ai devenit însă practic ca și acei de pe scenă. Fostul ministru se adresă apoi publicului: »Vedeți cele ce se petrec pe scenă, acelaș lucru se petrece și în viața bulgară, aceeași corupție, acelaș desfrâu«. Publicul izbucni în aplauze și urale.

Medicul marocan numit »*lubib*« nu cunoaște nici cele mai elementare reguli din medicina modernă. El nu face studii speciale; la moartea tatălui său moștenește secretele sale, funcțiunea sa. Lăsarea de sânge și împunsăturile cu foc sunt principalele sale argumente, ear produsele farmaceutice ce le folosește sunt nisipul, cărbunele pisat, chimenul și toate soiurile de ierburi. Contra mușcăturei de șerpi și de scorpioni el întrebuințează grăsimea de șopârlă; contra frigurilor palustre el prescrie carne de focă bine uscată. Grăsimea de struț, vindecă, cum zice el, durerile articulare, ș.a. Numai un singur avantagiu are medicul marocan față cu medicul nostru: nu i se plătește onorarul decât numai în cazul când bolnavul se vindecă.

Concert. Duminecă în 13 Oct. muzica orașului va concerta în hotelul »Europa«. Inceputul la orele 8 seara. Intrarea 60 bani.

Școala de pregătire a societății filarmonice. Joi, în 10 Oct., la orele 7 seara are loc o repetiție în localul din Strada gimnasticei Nr. 9.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 9 Oct. In conferența partidului kossuthist, ministrul Kossuth a declarat, că pactul nu conține numai stipulațiuni, cari fac să iese în relief independența Ungariei, ci și avantagii de natură economică. E greu de spus, dacă Ungaria a dat mai mult decât a pretins. Guvernul n'a voit să aducă chestiunea băncii în legătură cu pactul și a lăsat dietei, în ce privește reînoirea privilegiului, mână liberă. — In conferența clubului constituțional Darányi a declarat că Ungaria primește în schimbul urcării cvotei *limba de serviciu maghiară* în regimentele recrutate în Ungaria. Limba oficială a armatei nu stă în nici o legătură cu chestia pactului.

București, 9 Oct. Din Brăila, R.-Sărat, Teleorman și Ialomița sosesc știri despre încercări de revolte făcute de țărani.

Sigmaringen, 9 Oct. Principele Ferdinand al României a sosit aci.

Londra, 9 Oct. „Tribuna" de aici, anunță din Newyork cumcă Dr. Friedrich Cook, cunoscutul explorator american, a ajuns la Polul Nord. Dr. Cook a explorat aceasta din Groenlanda, iar vestea a produs mare senzație la Newyork. Expediția lui Cook, a fost ținută până acum în secret.

Geneva, 9 Oct. O ciocnire între trenul ce venea din Turin și cel ce venea din Sanpierdarena s'a produs în apropiere de această din urmă stațiune. 14 vagoane au fost răsturnate și cinci călători, toți italieni, au fost răniți.

Petersburg, 9 Octomvrie. Țarul, împreună cu familia sa, se va reîntoarce la Petersburg, deabia la 15 Octomvrie.

Constantinopol, 9 Octomvrie. Un caz suspect de ciumă s'a constatat la Mitilene.

Neapoli, 9 Octomvrie. Regele Siamului a plecat la Messina, unde se va întâlni azi cu regele Italiei.

New-York, 9 Octomvrie. Președintele Roosevelt a întreprins o călătorie în partea de Sud a Statelor-Unite. El este întâmpinat pretutindeni cu multă simpatie. In toate părțile, poporul își exprimă dorința ca Roosevelt să candideze pentru a treia oară la președința Statelor-Unite. Cum partizanii și prietenii săi îl sfătuesc să facă acelaș lucru, e probabil că Roosevelt va candida din nou.

Diverse.

Vaporul »Lusitania« la întoarcerea dela New-York. »Lusitania« vaporul cu turbine al soc. de navigație »Cunard« dus dela Liverpol la New-York, a întrebuințat 5 zile, 6 ceasuri 57 de minute, întrecând pe cel mai iute din vasele de pînă acuma, pe »Deutschland«, cu 34 minute. La întoarcere a venit 5 zile, 4 ceasuri și 15 minute, bătând pe alt vas al liniei Cunard »Lucania«, care avea până acuma călătoria cea mai scurtă dela New-York la Liverpol 15 zile, 7 ceasuri, 23 minute, cu 2 ceasuri și 4 minute. Și a fost timp rău și cețos. Dela Quenstown până la Liverpol nu a avut timp frumos și a mers cu iuțeală de 25 de noduri pe ceas, pe când în toată călătoria a făcut numai 22 și 58/100. Dar și de data asta lucrul care a plăcut mai mult călătorilor a fost că vaporul nu s'a lăsat clătinat de Ocean, ca altele cu mașini ordinare, pe cari le-a întâlnit în drum.

Miopia la copiii de școală din Austria. Medicii au constatat întristătorul fapt că mai mult de jumătate din numărul școlarilor sunt miopi. Aceasta e cu atât mai jalnic, cu cât miopia se transmite prin ereditate. După opinia medicilor causa acestei oribile miopii ar fi tiparul cel mărunt al cărților didactice, cetirea prea multă și încordată, încărcarea programelor, lucrarea cu capul plecat, d'unde vine îngrămădirea de sânge la ochi. Copiii acasă să nu lucreze la mese rotunde. Elevul când citește și scrie să-și pună coatele pe masă sau pe bancă. Ochii să nu să ostenească cu cetit de prisos, și mai ales seara la lumânare sau lampă. Chiar și ochii cei mai buni se pot slăbi când citește cineva mult la lampă. Odăile în care lumina vine de odată din două părți nu sunt bune. Lumina la scris trebue să vină din stânga și de sus.

Arderea unor prețioase memorii. Din Roma se anunță că contele Nigra, fost ambasador italian la Viena, înainte de a muri, a ars prețioasele sale memorii, a căror publicațiune era așteptată cu mare nerăbdare de lumea politică și diplomatică. Acdastă neașteptată știre a produs o mare impresiune.

Crearea ființelor în mod artificial. Ziarul »Le Matin« anunță că unul din savanții cei mai eminenți ai Franței Yves Delagei, membru al institutului și profesor la Sorbona, a făcut o descoperire senzațională. După lungi și foarte numeroase experiențe, a luat ouă nefecondate și a reușit să formeze mici ființe. Aceste ouă nu puteau să fie transformate în ființe vii de cât dacă ele ar fi fost fecondate de un germen masculin. D. Delage a învins legile naturei și a obținut artificial ființe vii, grație unor reacțiuni chimice. Ouele, care au servit savantului, a fost acelea de asterii și de stele de mare. Pentru a obține transformarea acestor ouă în larve, d. Delage le-a pus într'un lichid compus din 30 la sută apă de mare, 70 la sută o soluțiune de zahăr lichid, 15 centigrame de tanin și 3 c. m. c. de amoniac la litru. Ouăle se segmentară și diferitele fase ale transformării oulor în larve se produseră în ordinea lor naturală. Din aceste larve extrem de numeroase, multe periră; numai 6 parveniră să treacă prin diversele etape ale metamorfozei și 4 ajunseră la starea adultă. Aceste rezultate surprinzătoare au fost comunicate Academiei de științe, săptămâna trecută.

Bibliografie.

„In institutul grafic *Minerva*" Bucuresci a apărut „*Opere complete*" de *N. Nicoleanu, C. Stamati și V. Cârlova* la olaltă într'o singură Broșură. Prețul 1 cor. 50 plus porto 10 bani se póte procura prin Libraria A. Mureșianu Brașov.

M. Sadoveanu. Amintirile căprarului Gheorghiță. Pagini 280. Prețul Lei 2.

Din operele complete a lui **Ioan Creangă** a apărut ediția a doua. Prețul 1 cor. 50 fil plus 20 b. porto.

Se pot procura și prin tipografia și librăria A. Mureșianu, adăogându-se 20 fil porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Concertul

celebrului virtuos pe vioară

KOCIAN

va avea loc

Marţi, în 15 Octomvre l. c.

în sala cea mare a Redutei.

(3—5.)

W. Zl. 2325/907.

Publicaţiune.

Casa şi grădina a minorenilor **Wilhelm** şi **Franz Niemandz**, situată în Braşov, Braşovul-vechiu, Strada de mijlc Nr. 44, întroduse în Cărţile funduare din Braşov 1011 Num. top. 1272, 1273 **se vinde** pe cale de licitaţiune orală, şi totodată pertractare de oferte în scris **Mercuri în 22 Ocrombre 1907, la 9 oare a. m.** în cancelaria oficiului orfanal orăşenesc, Strada Porţii nr. 63, etagiul II. celor ce vor oferi mai mult.

Oferte în scris timbrate cu timbru de 1 coroană şi provăzute cu Vadium de 1400 cor. se pot preda până în 22 Octomvrie 1907 la 9 oare a. m. conducătorului oficiului scaunului orfanal orăşenesc, unde se pot vedea şi condiţiunile de licitaţie.

Din şedinţa Scaunului orfanal al oraşului liber reg. Brassó, ţinută în 28 Septemvrie 1907.

[3022,2—3.]

Se caută

un tinăr absolvent

al şcoalei comerc. sup. Oferte însoţite de Certificate, Actul de botez şi fotografia a se înainta sub **„Practicant“** la Administraţia acestui ziar.

[(3030,1—3.]

Avis.

Se caută un practicant de farmacie, care a absolvat 6—8 clase gimnasiale. din familie bună, tînăr. Condiţii avantajoase. Cunoaşterea limbei române se pretinde necondiţionat.

A se adresa la D-l **Roth Albert** farmacist în Gyergyó-Tölgyes.

[3020,3—4.]

AMERICA

Plecare din **HAVRE** în fiecare Sâmbătă, din **VIENA** în fiecare Marţi.

Bilete de drum pe

Linia franţeză

Bilete de drum pe

Căile ferate americane

în ori şi care staţiune — cu preţuri originale.

Informaţii mai de aproape **gratis şi franco** numai pe

Linia franţeză

Wien IV. Wiener-Gürtel 16

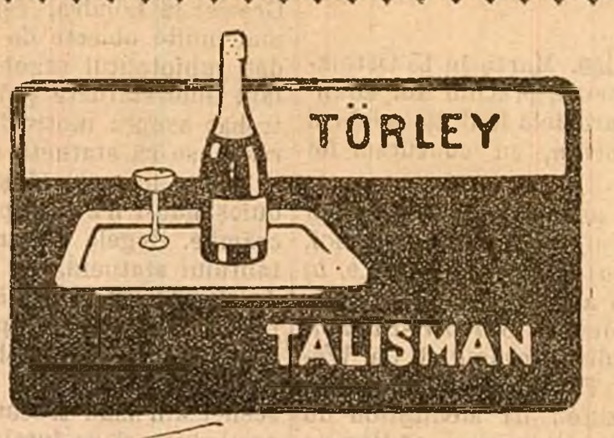
(gegenüber der Süd u. Staatsbahn).

A se observa acurat adresa.

[3029,1—6.]

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori şi când pe timp mai îndelungat séu lunare.

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC

a lui MUSCHONG din Baia Buziaş

— modern instalat — afară de Kartel liferează prompt ori ce cantitate de

ACID CARBONIC

natural, chemic foarte curat, fluid

din izvoarele cu acid carbonic din Băile dela Buziaş renumite în toată lumea, pentru fabricarea de apă gazoasă, cârciumarilor, şi alte scopuri industriale.

Să nu se schimbe cu acid carbonic preparat artificial şi puţin spornic.

Serviciu demn de încredere şi conscienţios!

Apă minerală şi apă vindecătoare

în sticle de $^1/_1$ şi $^1/_2$ litre.

Cu succes miraculos la suferinţe de inimă, rinichi şi băşică.

Apă de masă de rangul întâiu!

Informaţii se dau cu plăcere din partea

Muschong's Kohlensäure-Werke und Mineralwasser-Versandt in Buziásfürdö.

Adresa telegramelor: MUSCHONG BUZIÁSFÜRDŐ. — Inter. Telef. 18.

Primul atelier românesc de spălat şi călcat în Braşov.

AVIZ!

Subscrisa am onoare a aduce la cunoştinţa On. public din loc şi streinătate, că în atelierul meu de **spălat şi călcat,**

se spală tot felul de haine de vară

pentru **Dame, Bărbaţi şi Copii** cât de fine, precum şi **rufărie, gulere, manjete** şi altele, asemenea şi **trusouri pentru mirese** cu **Preţuri foarte ieftine.**

Rog deci pe On. public a mă cerceta cât mai mult, spre a se convinge de acurateţă şi preţurile reduse, ce le fac.

Cu distinsă stimă

Văduva Maria Cacâş,

Strada Măcelarilor Nr. 3.

FISCHER ɪ COMP NAGYENYED

PEPINERIE DE POMI SI VITE

150.000 Pomi Roditori
1,000.000 Sujete
1,000.000 Planta pentru gard viu arbori de promenada, arbori de ornament, roze, fructe cu boaba, coniferi etc.

1 Milion altoae de vile, vita de vile Europenăsi Americană cu su.
Specialitate: altoae de vita pentru desert.

Sub-cultura 120 jug. cat.

30.000 Pruni de Bistrita si de Bosnia oltuiti Exemplare foarte frumvase

Fără rădacina

AVIS IMPORTANT!

Aduc la cunoştinţa On. Dame din loc şi din împrejurimea Braşovului, că m'am reîntors din voiajiu de toamnă din streinătate şi **am adus un mare asortiment de**

PĂLĂRII

de Dame, Domnişoare şi de Copii pentru sesonul de toamnă şi earnă.

Asortiment bogat de **Modele din VIENA şi PARIS** se găsesce tot-deauna în magazinul meu. **Pălării vechi** prelucrez după moda cea mai noaua şi cu preţuri foarte moderate.

Asemenea se primesc în salonul meu orice comandă precum: ROCHII, BLUZE, COSTUME de DAME şi de COPII de cusut precum **Rochii şi pălării de doliu** se efectuează în 24 de oare cu preţuri foarte reduse.

Rog Onoratele Dame a-mi da tot sprijinul Dumnialor.

Cu toată stima

ROSA WEISS,

Strada Porţii Nr. 16. Etagiul I.

[3002,8—10.]

Cruce séu stea duplă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta. — Nu e mijloc secret.

Vindecă şi invioréză — **pe lângă garanţie.**

Deosebită atenţiune e a se da împrejurării, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă şi folosește contra: durerilor de cap şi dinţi, migrene, neuralgie, impedecarea circulaţiunei sângelui, anemie, ameţeli, ţiuituri de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, asmă, audul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, receală la mâni şi la picióre, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influenţa, insómnie, epilepsia, circulaţia neregulată a sângelui şi multor altor bole, carĭ la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — *In cancelaria mea se află atestate încurse din tóte părţile lumii, carĭ preţuesc cu mulţămire invenţiunea mea şi orĭ-cine póte examina aceste atestate.* Acel pacient, care în decurs de 45 dile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orĭ-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atenţiunea P. T. public asupra faptului, că *aparatul meu nu e permis se se confunde cu aparatul „Volta“, de óre-ce „Ciasul-Volta“* atât în Germania cât şi în Austro-Ungaria a fost *oficios oprit*, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat şi cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebĭ.

Preţul aparatului mare e 8 cor. folosibil la morburĭ, carĭ nu sunt mai vechĭ de 15 anĭ.

Pretul aparatului mic e 6 cor. folosibil la copii şi femei de constituţie fórte slabă.

Expediţie din centru şi locul de vêndare pentru ţéră şi streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V/28, **Strada VADÁSZ 34, colţul strada Kálmán.**

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.